

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 2/3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6' cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 3.

Brasiovu 208 Ianuarin

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Braslovu 19 Ian. 1872.

De ce se afla Pest'a pe lume, déca la firulu vietiei statului maghiaru se t6rce totu in Vien'a? Trebuie se asteptamu noi dela Vien'a noutatile, care in cursulu loru legitimu trebuie se se produca pe pamentulu maghiaru? Infricosiatu! Dupa acésta vorba ce o portara diurnalele maghiare sub decursulu negociariloru despre invoieía cu croatii, si dupa scirea positiva, ca diet'a croata s'a deschisu prin banulu Bedecovics in 15 Ian. a. e. ne vine, nu a ne mira de cursulu acestoru impregiurari, ci a ne acomoda cu atentiune la observarile tuturoru fibreloru, ce se potu pipai in decursulu acestoru evenimentele. Evenimentulu celu mai importantu de presente e cuventulu de tronul, cu care Mai. Sa deschise sesiunea senatului imperiale. Pasagele cele mai de capetenia suntu aceste:

„Pliuu de dorintia de a atrage pop6rele imperiului meu (Austro-Ungariei) la o priinti6sa participare la vietia constitutionale, amu datu de repetite ori expresiune aplecarei Mele, de a ecsamina verce pretensiune valorata cu t6ta bunavointia, totusi aplecarea Mea de a da cu invoirea senatului cele mai extreme concesiuini, compatibili cu unitatea statului, nu pot6 aduce dorit'a pace interna.“

Dupa ce apromite poloniloru implinirea dorintieloru, intre marginile unitatei si ale poterei statului integrale; apoi:

„Regimulu Meu se va stradui cu totu zelulu a asterne calile pentru a se face corpu idea statului austriacu, nemidiulocitu, spre a o peface in tempu acomodatulu in realitate, subpastrandu t6te interesele indreptatirei la reprezentantia.“

Apoi catra fine: „Pop6rele Austriei (nu Cislaitania) suntu ostenite de c6rt'a de dreptu de statu, ele dorescu pace si ordine spre a se bucura de folosirea drepturiloru, pe cari li le da constitutiunea in mesura profusa spre acelu scopu, cá in conclucare fratiésca se complinésca marea misiune a Austriei.“

Dintre t6te necesitatea exprimata, cá reprezentantia imperiului se se formeze in modu nedependentu de diete, e unu ce, care nu se mai experimenta, de si sub Schmerling devenise mai a fi pusu la proba. —

Acum in 15 intre desbaterile adresei in senatu, care cu bucuria primi t6te, — comentandule in parafraze, esi deodata la desbaterile speciali ér' una opositiune diu partea poloniloru, cari cu pretiulu, de a accepta alegerile directe la senatu, nu voru a se multumi si pretinsera modificare in pasagiulu despre ei. Lupt'a f6 fierbinte, dér' polonii nu reesira. Polonulu Czerkavsky o dise, ca polonii nici odata nu voru partini alegerile directe. Quid nunc? —

Acum ministeriulu adia pe slavoni, tirolesi, dalmatini, cá se pota induplecá prin ei si pe poloni, cá se nu parasésca ér' senatulu. Déca dietele provinciali se voru lasá private de dreptulu alegerei la senatu, invoiduse la alegeri direpte nedependente, e alta intrebare, care presupune in locu de pace interna una nedumerire, ce numai absolutismulu o

va nadusi, cum o si nadusiesce acum in Boemia, unde „Politik“ se confisca si cu asistentia militaria. —

In Ungari'a sub min. Lonyay inca se paru lucrurile a fi povernite catra clericali si vechii conservativi cá si in Vien'a, pentru noi totu atata, nu inse si pentru partit'a deákiana si cea liberale maghiara, cari inca de pe acum -si cauta aliantiele din t6te partile pentru alegerile viit6rie; si deakistii voru mai misca cerulu si pamentulu, cá se mai reésa pe cei 6 ani viitori cu maioritete inghit6ria de t6te pretensiunile si clericali si conservativi si ale nationalitatiloru, cari, déca s'ar uni t6te intr'o partita pronuciata nationale pentru lupta de sene, n'ar fi tereite prin t6te noroiele, ci si ar' pot6 ext6rce drepturile, ori macaru cate unu tribunulu nationale, la a carui veto se ingh6ti6 maioritetea fia deákiana fia clericala-conservativa. S6rtea ne invita la formarea unei partite nationale compacte si nedivisibile; dér' partit'a deakiana sta la panda, si imparechiaza, cá si decembristii dincolo, cá se ne pota sparge capulu cu pelariel6 n6stre. —

Inse pelunga partit'a deakiana se mai forméza acum alta partita a regimelului din conservatisti si clericali si acésta nu o pre mistuescu stapanii de adi. —

Complotu romanescu si comitetu revolutionariu in fantasi'a spioniloru si a celoru cari i platescu.

Impregiurarile arestareii in Brasiovu a ungurului kossuthianu Bogáthi, care nu se dede preste granitia, ci se reint6rse la Lugosiu, sub titulu de susu le vedemu descrise — in „Fed.“ asia:

„In temnit'a de acolo siede arestatu de cateva dile faimosulu unguru Bogáthi, cunoscutu din partea n6stra numai cá revolutionariu kossuthianu, apoi cá spionu infamulu, care tragea pana acuma soldu dela trei guverne: ungurescu, turcescu, romanescu. Acelasi Bogáthi inse trece in Romani'a si de asasinu (sicariu, ucigasiu), carele adica, cá f6rte bunu venatoriu, ar' fi impusatu in an. 1862 pre fostulu ministru Barbu Catargiu, in momentulu candu acest'a trecea in trasura cu prefectulu politiei Nicolau Bibescu dela camera pre sub port'a metropoliei, pentru care omoru Bogáthi ar' fi fostu platitu f6rte bine. Unu altu spionu spurcatu, grecu de natiune, carele fusese in servitiulu guvernului Cusaianu, éra dupa aceea intre anii 1867 si 1869 siediuse pre capulu brasioveniloru, si érá platitu dela Sibiu, dela Pest'a si dela Vien'a, cunoscu prea bine pre Bogáthi si sciea de asasinatulu lui. Inainte cu mai multi ani, sub absolutismu, politia secreta inca vená dupa unu anume Bogáthi, carele ar' fi fostu complice la fiorosulu omoru alu generalului comite Latour in Vien'a 1848.

Si apoi ce ni pasa n6e de t6te acestea? Ce avemu noi cu spurcatiunile de spioni afurisiti? Éca ce. Intre chartiele acelu spionu Bogáthi s'au aflatu si conceptulu unui reportu facutu catra guvernulu respectivu, in care elu intre alte mintiuni nerusinate spune, ca in Bucuresci se afla in presentu unu comitetu revolutionariu, compusu din mai multi membri, intre cari inse ar' fi si romani din c6ce, si anume: fratii Mocioni, Babesiu, Alex. Romanu, Baritiu (omu de 60 de ani!), Axente si inca doi insi, ale caroru nume corespondentele nostru le a uitatu. Bogáthi adauge in reportulu seu catra guvernulu ungurescu, ca acesti ómeni ar' fi cei mai

periculosi dintre toti valachii cor6nei unguresci, prin urmare, trebuie pusi sub cea mai de apr6pe supraveghiare. Acésta recomandatiune a spionului ungurescu érá cu totulu de prisosu, pentru ca atatu ministrulu ungurescu, catu si comisariulu regescu comitele Péchy din Clusiu o avea de multu, atatu dela spionulu grecu, mascatu sub nume de magnatu francesu conte Lusignan, catu si dela Sibiu, si supraveghiarea este ordonata de trei patru ani pre la t6te auctoritatile respective.

Déra s'au aflatu intre scriptele desu-numitulului spionu ungurescu inca si unu altu reportu destinatulu pentru Bucuresci, in aceasi materia, in care inse -si contradicea grosu. Lucru firescu acest'a, pentruca spionii scriu si mintu de regula asia, precum credu ei, ca are se placa acelor'a, cari ii platescu cu bani de ai lui Jud'a. Ni aducemu aminte, ca pre la an. 1851—55 érá in Vien'a unu bulgaru seracu, déra desteptu, anume Sivu, carele tragea de la politia 400 fl. m. c. pentru cá se spioneze pre romanii emigrati si pre romanii functionari. Elu neajungunduse cu acelea 400 fl. s'a dusu pre la cei mai avuti si s'a invoitu cu ei, cá se i mai d6 si densii cate ceva, se pota traí. Asia d. e. du. generalu G. M. i dá cate 10 fl. pre fiacare luna. De aici incolo reporturile menstruali ale lui Sivu erau compuse asia, incatu ambele parti poteau fi multumite, adica si politia, si nefericitii romani. Se vede, ca romanii n'au platitu lui Bogáthi nimiculu. Dupa cum a spusu acelu spionu la politia din Brasiovu, elu a petrecutu mai multe lune si in Lugosiu, unde venise, cum spune totu elu, dela Ruscicu si Vidinu.

Remane inse unu misteriu, cum de nu s'au consideratu si mai departe meritele de spionu ale lui Bogáthi si cum a ajunsu elu in temnit'a sasésca. Atat'a e constatatu, ca comitele Péchy a demandatu, cá se lu d6 preste fruntarie; déra politia brasioveana remustrá mai vertosu din caus'a, ca spionulu dracului are trei feliiuri de pasuporte, éra de alta parte d. Baritiu inca ar' fi pretensu cu totu adinsulu, cá Bogáthi se fia detienutu, pana candu -si va justificá spionagiulu seu in contra lui, pre carele n'are nici de unde se lu cun6sca de locu, cum si in contra celoru alti connationali ai sei.

Éra amu ajunsu dile cá acelea, in cari pana si cancelari'a metropolitului Alexandru Siulutiu a fostu calcata si visitata de argatii lui Schwarzenberg in urm'a satanicelor denunciaru false. Érasi se prepara pentru romani vreuna lovitura n6ua. —

Inca una tentatiune.

Poporulu romanu preste totu luatulu, se p6te dice, ca se afla in stare materiale debile; acésta impregiurare nu este de a se ascrie, decatu vitregitatei tempuriloru trecute. Se scia f6rte bine in ce gradu de cultura a statu acestu poporu pana la anulu libertatei pop6reloru; si de atunci inc6ce pre langa t6ta miseria poporului, gratia Dlui, astadi, déca nu prevaléza in privintia intelectuale, la t6ta intemplantia egaléza cu natiunile conlocuitorie din patria. Acestu adeveru lu recunoscu chiaru si compatriotii, celu pucinu in convingere; si in cercuri private -si arata ne placerea facia cu acestu progresu nationalu, si nici cutéza deadreptulu a debacá in contra culturai nationale romane, ci t6te midiol6cele le intrebuintiaza spre a-si catigá mai antai unelte séu seducatori, — prin cari se pota impedece; — procedu intocma cum a procesu insie-

latoriul protoparentilor nostri Adamu si Ev'a. Acelu insielatoriu atunci, fiindca nu mai era altu cineva, decatu numai doi individi, a trebuit se conlucre singuru, der' nu in fisonomi'a sa cea posomorita, ci a luat chipulu sierpelui, cugetandu, ca mai usioru va ajunge la scopulu seu, si nici s'a insielatu, dera indata ce a potutu apuca in curs'a sa pre Ev'a, indata s'a retrasu, si a folositu-o pre dens'a de unelta spre a seduce pe Adamu, si -si a ajunsu scopulu: tocma asia facu aceia, cari invidiaza progresulu natiunei romane, cerca dupa unelte din sinulu ei, ca prin aceia se se pota alipi mai aproape de debilitatile celor neesperi. Mi veni amente aici cuvintele lui Szecsényi, care dicea: orice voru cere poporele nemaghiare, trebuie datu, si ca desdaunare se invetie numai limb'a maghiara.

In dilele aceste -mi veni a mana unu cerculariu dela subinspectorele reg. scolast. Elia Goga, care este indreptatu catra vreo 24 comune din districtulu Fagarasiului.

Minune! Totu cu tier'a Oltului au treba!

In acelu cerculariu ddo. Brasiovu 16 Nov. Nr. 1145 a. c. suntu avisate comunele respective despre aceea, ca Escelenti'a Sa dlu ministru alu instructiunei publice a benevolitu a se ingrigi de redicarea scololoru in comune mai serace, respective, unde pana acuma poporulu n'a edificatu scola corespundietoria legei ministeriale din 1868; va se dica in trei ani se faca minuni.

Apoi mai departe vorbesce acelu cerculariu intr'unu tonu jesuiticu si consulteza comunele din estione (24), ca se nu asculte de aceia, cari i ar' consultá, ca se nu primésca bani dela statu. Audi acolo! der' cine ar' fi acela, care ar' reieptá binefacerea, cu atata mai vertosu aceea, carea se oferesce din partea acelor'a, in a caroru mana a apucatu sortea poporeloru? — Mai departe dice: ca se nu se téma de maghiarisare (se scie cu musc'a pe ca-ciula), pentruca acestu reu este delaturatu(?) chiaru prin legea scolastica(?); dera apoi adauge, ca scol'a se se faca comunale, si totuodata mai catra urma adauge, ca ne primindu ajutoriu, respective ne dandu scol'a se fia comunale si ne edificandu scola pre spesele loru, voru fi luate ex offo de comunali.

Eu credu, ca indata ce scolele se voru face simultane, invetiamentulu va merge cu multu mai reu, pentruca atunci invetiatoriulu va fi controlatu de scaunulu scolasticu, care va constá din deaceia, de cari suntu si in Sambat'a superiora, va se dica nepricepatori de caus'a scolaria, prin urmare, ce va dice invetiatoriulu, aceea va fi bunu. Poporulu se va pune in contielegere cu invetiatoriulu, care pentru ceva bagatelu, va afla cauza de ai liberá prunculu dela scola, firesce in contielegere cu scaunulu scolasticu. — Pre langa aceste poporulu se face nepasatoriu facia cu scol'a dicundu: ce -mi pasa, de va invetia prunculu meu, invetié, ca si asia nu dau nici unu potoru pe sem'a scolei(?); apoi si dascalulu acesta asia te infrunta. Sciu, ca dta vei dice: voiu grigi eu, ca se mérga tóte in consonantia cu legea. Ei bine, mi se pare, ca numai odata in anu se vísitéza scolele, si póte nici atunci tóte.

Candu dici dta, ca numai scol'a ne póte redicá din noroiulu obscurantismului, ai fórte dreptu, inse credu, ca mi concedi si mie, candu dicu: ca scol'a este fili'a beserice, scol'a face beseric'a; indata ce scol'a se deslipesce de beserica, nu mai e pregatitória beserice, scol'a este teori'a si beseric'a praxea, indata ce scol'a nu e fili'a beserice ei, decade moralitatea.

Dera se venimu la marinimositatea inaltului ministeriu. Ca inaltulu ministeriu s'a ingrigitu pentru comunele serace, este prea de laudatu, inse déca cineva vrea se faca bine, se lu faca, fara ca se pretinda resplata, si inca in unu obiectu tocma asia de delicatu, precum este invetiamentulu tenerime, ca atunci binefacerea devine in tergu, se se dica: -ti dau trupulu, tu da -mi sufletulu, -ti dau degetulu, tu da -mi man'a intréga, adica pentru pucinu multu. Catu de frumosu ar' fi, candu inaltulu ministeriu ar' face scole pre totu loculu, unde nu suntu, fara nici o desdaunare: ca se se invetié si maghiarésce? etc., ci tóta desdaunarea se fia odihn'a conscientiei, ca amu facutu.

Scii dta, cum se va intemplá cu scolele comunali?

Lasu se -ti spuna o anecdota, respective asemenare: Odata a calatoritu romanulu cu ungurulu, romanulu avea in traista unu bietu de malaiasiu, ungurulu pucina pane; sciendu ungurulu, ca mai au multu de a calatorít, léga fratietate cu romanulu, dicundu: frate se mancamu malaiulu teu, ca gataunduse acela, vomu mancá panea mea, si romanulu netentocu se invoi; inse dupa ce gatara malaiulu romanului, ungurulu nu vrú se scie de fratietate,

si romanulu trebui se mérga flamandu. Tocma asia va veni treb'a si cu scolele, cari dta voliesci a le infintiá in tier'a Oltului. Ca aceea e sciuta, ca cu o lingura de miere, mai multe musce poti prinde, decatu cu o bute de otietu.

Aceea, ca scolele comunali voru coresponde scopului incatva, se póte, dera ca scolele confesionali voru coresponde, este afara de „dóra si póte“, pentruca ori si cum, unu corpu morale si nationale mai tare este interesatu de infflorirea sangelui, familiei sale ori a subalterniloru sei.

. . . Dta faci acésta din oficiu, ne ai voi inse bine atunci, candu ai midiuloci dela regimu, cá cele 50%, pe care ni le veti arunca pe gutulu darei pentru scola de statu, se se scóta pentru scolele cele romane confesionale, cá se prospereze inaintea ochiloru si ai dtale, nu se faci scole numai comunale, adica de statu, care fiindu numai ungrescu numitu, póte face din ele, candu va vre, fabrica de maghiarisare, dupa vorb'a lui Szecsényi dela inceputu. . . .

Voil'a in Decembre 1871.

T. P. calatoriu.

?NB. Ba va da de sila la scol'a de statu maghiaru, ceea ce nu vrea a da de vóia buna la scol'a sa romana confesionale, ca-ce statulu ei va incarca, vré nu vré, pana la 50% pe darea dirépta si va fi silitu a o plati mereu si cu ececutiune, déca nu vre de vóia buna a contribui pana va funda scol'a sa romana, candu apoi nu va fi silitu a plati arunculu pe dare. Vedi § 35 art. XXXVIII din 1868. De ce nu luminati poporulu, cá se faca de sene pentru sene, ceea ce va fi silitu se faca pentru scol'a de statu, unde apoi statulu maghiaru va si dispune si va denumi si invetiatorii, maghiari séu cum va vre, si scola romana totu nu va avé nici odata. In scol'a de statu trebuie se se invetié limb'a maghiara? apoi alta fia nu va fi, pucinu le pasa. Der' scolele satesci ce lipsa au de limbe straine?! Acolo numai cunoscientiele de lipsa pentru unu cive de statu in limb'a, care o intielege, in limb'a intielésa romana, se se póta castiga, neperdendu timpulu cu limbe straine, cá esindu din scol'a se nu scia nimica alta, decatu: jó napot barátom! Deci scolele satesci se fia numai scole de luminare si de cultura poporale, inlesnita cu limb'a romana materna, ér' nu fabrice desnationalisatórie. Cine vre apoi a continua invetiaturile mai inalte, la scole mai mari, póte invetia si alte limbe. Asta suntemu datori a o apara si practica din resputeri, cá unu principiu culturalu in scolele satesci, si cine ne ar' sili a introduce si limba straina, acela vre a ne desnationalisa. Sasi totu pe tóte satele s'au resolutu a plati de vóia buna 50% de dare dirépta pentru scolele loru, si nu vedi nici macaru in una scola satésca sasa nici limb'a romana nici maghiara introdusa, cu atatu mai pucinu la maghiari limb'a romana séu nentiésca. De ce se fimu numai noi mutulu morei, muti in dungi aterinati de pungi, candu pung'a e a nóstra, déca o folosimu noi de noi pentru noi. —

Éca una opiniune in caus'a scololoru.

In scolele poporale elementari instructiunea se fia, cu eschiderea altoru limbe, numai in limb'a romana; alte limbe se voru poté invetia la scolele mai inalte; caus'a e patenta, ca-ce se perde multu tempu fara folosu generale cu invetiarea de limbe straine, candu copilulu nu e desvoltatu nici in a sa. Copii chinuiti cu limbe straine remanu fórte indereptu in sborulu desvoltarei sale prin cunoscientiele de lipsa pentru unu cetatianu in limb'a sa, dupa cum ceru pretensiunile tempului. Cunoscientie catu de multe, chiaru si agronomice se se propuna numai in limb'a materna intielésa. Si credeti-mi, ca dintr'o scola poporale, unde copii suntu desvoltati in limb'a romana si cunoscú bine organismulu limbei materne, mai curundu ii voiu primi in gimnasiu, decatu déca va sci o nemica din 2 trei limbe si nu e nedesvoltatu in poterile combinative prin ajutoriulu limbei sale. Asta numai idiotii o potu nega. — Nici unu poporu cultu nu timpesce fragedele minti ale copiiloru incepetori cu invetiarea de limbe straine, ci le desvólta mintea numai in limb'a sa nationale; apoi ei se desvolta der' nu numai dela a la b. — Se ne silésca altii si totu se nu facemu; se nu comitemu domne feresce una eróre atatu de condamnata de mintea sanetósá si de principiu pedagogicu, cá la desvoltarea poporale in cultur'a nationale imperativu receruta, se punemu atata pedeca, care apoi in impregiurarile suprema-

tistice e atatu periculósá, catu si innapoiatória in cultur'a cunoscientiloru neaperate pentru vieti'a cu conscientia de sene nationale. —

Ajutoriu dela statu pentru scole elementari bune, si confesionali, potemu si trebuie se pretendem, dupa § 21 din legea scol.; cu atatu mai securu, déca se va adauge la scoli si cursulu economiei, séu la scoli civili, dupa cum se primi in dieta sied. din 12 Ian. propunerea d. Csengeri; inse iute si degraba, nu atunci, candu se póte respunde, ca s'a impartitu totu si acum nu se mai da, cum se respunde la caus'a redicarei unei preparandie la Sambat'a, ca acum nu se mai redica alte preparandie, prin urmare nici la Sambat'a nu se póte da nimica. —

La fric'a de maghiarisare se nu fimu lesne credietori, paz'a buna feresce periclulu reu.

§ 58 de lege suna: Fiacare baiatu are a se instrui in limb'a sa materna, incatu acésta limba e una dintre limbele usate in comuna etc. Inse se dise in

§ 56: „Determinarea din tempu in tempu a planului de instructiune e afacerea ministrului instructiunei publice“, care cá maghiaru are dreptu a preface planulu totu pe maghiaria; totu asia suna si § 77 in privinti'a scololoru civili, unde, déca limb'a materna nu va fi maghiara, e a se propune limb'a maghiara si la baete, apoi se nu fia aici tendenti'a maghiarisarei? Ce lipsa au si baetele se invetié limb'a maghiara, déca nu se venéza numai maghiarisarea?!

Ei bine, se faca comunele curatu romane legatura cu regimulu, cá in privinti'a limbei instructiunei se n'aiba dreptu ministrulu nici odata a face nici o modificare in planulu instructiunei, incatu privesce limb'a instructiunei, in poterea § 58 si, déca nu va vre, n'are alta de cugetu, decatu dupa § 56 din tempu in tempu a maghiarisá totu.

Der' cum diseiu, scolele bune confesionali in poterea § 21 inca potu pretende ajutoria materiali dela statu, care nu le póte denega statulu, ca e lege?! Si apoi tocma se votá in bugetu 700.322 fl. spre scopulu acesta, numai iute pasiti, cá se nu ne vina resolutiunea stereotipa: ca sum'a pe anulu acesta s'a ispravitu. — —

Relatiunea

vice-capitanului districtului Fagarasiului Ioane Germ. Codru-Dragusia nulu, perlesa in siedinti'a comisiunei municipale restauratória in 28 Dec. 1871.

(Capetu.)

Dupa ce amu disu acestea in genere vinu la agendele ordinare ale oficalatului districtuale si amu se le enumeru speciale in sirulu indatinatu:

I. Protocolulu de gestiuni. Aici pana la 27 ale curentei se constata:

Actele remase neresolute din 1870	124.
Intrate in cursulu anului 1871	5239,
facu suma de	5363.

Din acestea s'au resolutu	5141.
a) meritórie prin siedintia	381,
b) curentive	4760,

Preste totu resolute 5141.

Asia adi se afla in restantia 242.

Din istoriculu agendelor acestui anu afara de cele strictu ordinare amu se enunciu:

1. ca poporatiunea in urm'a ploiloru continuo din anulu 1870 si respective deteriorarea pasiunoi si nutretului au suferitu in primavéra enorme daune in vitele domestice, prin care au datu inapoi,

2) ca in urm'a recei si ploiloru din esta primavéra, apoi a unei uscatiuni la timpu neame-suratu locuitorii districtului agricultori mai in tóte regiunile au avutu recolta rea, anume bucatele de tomna lasa grauntie pucine, éra cucuruza, petioci si pastarióse nu s'au prasitu, in une locuri de feliu in altele fórte cumpetatu si de calitate rea. Afara de acest'a, unde au fostu sperantie de recolta buna lunga ape, au urmatu esundatiuni, nimicindu-o cu totul. Acésta calamitate e caus'a, ca in cursulu anului acestuia au emigratu multi locuitorii districtuali si ca nici candu s'au stradatu pasuporte pentru strainatate 5200 la numeru.

3. Unu ce consolatoriu ne au preparatu inse regimulu in acestu anu, pretotindeni adica s'au asiediatu comisari si aginti, cá se localiseze pentru car-

tile fonciarie, ce au se se introducea in fine si la noi. Acesta afacere cere in adeveru spese, ce in lipsa cadu cu greu, locuitorii inse le porta cu bucuria, fiindu dejá luminati asupra binefacerei institutului cestiunatu, totusi

4. N'amu fostu feriti si de alte neajunse, adica de epidemia de si o speranu pana bine de curundu, ca-ce la 15 ale curenteii ni se relaciona, ca ar' fi isbucnitú angin'a difterica in Vladeni, care sececa pre tota diu'a 4—7 copii. Fisicatulú au si constatatu, ca esta epidemia luá inceputu la 14 Iuliu 1871, de candu se bolnavira 58 de copii, din cari 47 morira, 7 insanetosira si numai 4 remasera bolnavi sub cura medicale.

II. Agendele intregirei ostei.

Contingentele s'au fostu amesuratu cu 226 fetiori la ostea comune, si . . . 22

la reserva intregitoria, preste totu . . . 248.

Pana astadi amu inolatu:

294 la ostea comune
65 la rezerv'a ei
162 la aperarea patriei
521 preste totu.

S'au demisiunatu inse

40 in virtutea sortii mai inalta si
18 in cale concertativa. — Asia dera avemu pe anulu venitoriu a bunuri 12, cari se voru imputa la asentarea 1872.

Afacerea intregirei ostei este una din cele mai delicate si rapitorie de timp, incatu unu oficiariu anulu intregu se ocupa mai numai cu asta referata.

III. Agendele contributionali.

Darea dirépta prescisa comunitatiloru districtuali se arata:

a) la perceptoratulu fagarasianu face cu restantiele vechi . . . 202.127 fl. 94 cr.

b) la perceptoratu brasiovanu . . . 41.755 fl. 44 cr.

Asia preste totu: 243.883 fl. 38 cr.

Din acésta pana la 10 Decembre a. c. s'au fostu platitu si adica:

a) la Fagarasiu . . . 126.898 fl. 85 cr.

b) la Brasiovu . . . 29.322 fl. 80 cr.

Sum'a: 156.221 fl. 65 cr.

Restéza deci

a) la Fagarasiu . . . 75.229 fl. 9 cr.

b) la Brasiovu . . . 12.432 fl. 64 cr.

Sum'a: 87.661 fl. 73 cr.

Acestea dupa datele perceptorali, éra dupa tracte pretorii restanti'a o arata cum urméza:

La Branu . . . 12.634 fl. 86 cr.

„ Mundr'a . . . 8.020 fl. 24 cr.

„ Veneti'a . . . 16.015 fl. 91 cr.

„ Becléanu . . . 14.828 fl. 34 cr.

„ Sambat'a . . . 11.148 fl. 48 cr.

„ Porumbacu . . . 18.737 fl. — cr.

Sum'a: 81.384 fl. 83 cr.

Din acestea se vede starea de sarcinare a locuitoriloru jurisdictionei cu contributiunea dirépta, lunga care se mai adauge restanti'a tacsei de equivalente 2°/_o pre deceniulu trecutú 1861—1870 ce diace pre posesiunile comunali si este in:

Tractulu branianu . . . 285 fl. 39 cr.

„ mundreanu . . . 2.525 fl. 56 cr.

„ venetianu . . . 4.362 fl. 53 cr.

„ becléneanu . . . 3.412 fl. 47 cr.

„ sambateanu . . . 874 fl. 54 cr.

„ porumbacanu . . . 2.927 fl. 79 cr.

Deci preste totu: 16.388 fl. 28 cr.

pre candu competinti'a pre deceniulu 1871—1880 inca nu este prescisa. De observatu este aici, ca unele comunitati, cu tota intetirea din partea oficiolatului, nu numai n'au curatu de solutiune regulata, ci nici de a fi usiorate in parte pentru órecari prescrieri finantiarie cronate séu esagerate pre basea posesiuniloru loru din vechime inca nesecure din lipsa cartiloru funduarie.

IV. Despre lucrarile publice concurentiale.

In acestu districtu comunicatiunea publica se midiulócése principialminte prin strat'a imperiale Sibiiu-Brasiovu prin una estensiune de 11 miliarie, incependu de lunga Avrigu pana la Vladeni, si aici comunile nu suntu indetorate la lucrari gratuite, afara de unele podece la desbucatur'a caliloru de pre teritoriulu loru in acea strata, mai incolo la curetirea noroiului si a néuei in cuprinsulu intravilanu.

Afara de acest'a avemu strate jurisdictionali bine intretinute, si adica:

1. Dela Sierpeni la Rupea . . .	2 miliarie	4/3
2. „ Vladeni la Feldiór'a . . .	1	4/8
3. „ Sierpeni la Sinc'a vechia . . .	1	6/8
4. „ Fagarasiu la Breaz'a . . .	2	6/8
5. „ „ la Margineni . . .	2	2/8
6. „ Mundr'a la Sinc'a vechia . . .	2	2/8
7. „ Poian'a merului la Branu . . .	2	—

preste totu: 15 miliarie,

la cari in anulu curente s'au lucratu fórte multu si anume, pe strata rupiana s'au restauratu unu podu mare la Coman'a inferiore, parapetele la unu podu din Pareu si unu podeciu la Sierpeni, apoi la Tohanulu nou, la Moeciulu inferiore si la Simonu in tractulu branianu s'au construitu 3 poduri nóue fórte de importantia parte cu ajutoriu din fondulu concurentiale provinciale, din care inse pana acuma numai una suma mica séu asemnatu si restulu de cerciter 1500 fl. v. a. se astepta dela inaltulu ministeriu regiu de comunicatiune publica, pre basea ratiuniloru si actelorú de colaudare substernute.

Incolo comunitatile intretieniu numai stratele loru vincinali de mai pucina importantia.

Din fundulu nostru de concurentia jurisdictionale, ce dupa reportulu comisiunei municipiali din anulu trecutú consta din 790 fl. 86 cr., s'au cumparatu lemnele necesarie pentru podulu dela Coman'a, pentru parapetele dela Pareu si pentru podeciulu la Sierpeni, éra restulu s'au datu anticipatiune pentru lucrarile dela Tohanulu nou. Despre tóte acestea se va depune ratiune regulata la timpulu seu, candu se voru aduna si ratiunile speciali dela singuratecele comunitati.

Lucrarile concurentiale preste anu dupu numerulu caselorú si personalelorú indetorate conformu normelorú viginti taie 84.179 de dile cu palm'a, éra dupa numerulu vitelorú tragatorie 37.362 de dile cu carulu, si ce s'au prestatu se va arata la tempu.

V. Institute filantropice publice comunali.

Aici in prim'a linia numeramú fondurile pauperiali, in a dóu'a fondurile scolastice confesionali. Despre acestea portandu eu insu-mi matricule secure numai in publiculu interesu si verificandu ratiuciniele anuali ale fondurilorú antaiu numite dupa starea de astadi inca inainte de a se fi adunatu ratiuciniele anului presente potú arata urmatóriele date secure:

Fondurile pauperiali in tóte comunile, cari posedu de acestea facu . . . 3789 fl. 71 cr.

fondurile scolari greco-orientali . . . 825 fl. 19 cr.

si cele greco-catolice . . . 698 fl. — cr.

Asia dera preste totu: 5312 fl. 90 cr. cari bani mai preste totu suntu adunati si economisati din pedepse impuse particulariloru pre calea politica si politiana prin organele administrative municipiali.

VI. Starea economica a comunitatiloru districtuali.

Dupa ratiuciniele revedite si inchiaiate ale anului 1870 se arata preste totu:

Venituri proprie alodiali comunali 47.637 fl. 51 cr.

Venituri din repartitiuni pre folosintie si altminte pre particularie . . . 19.935 fl. 95 cr.

Sum'a totale: 67.573 fl. 47 cr.

Erogatiuni preste totu au fostu: 63.077 fl. 66 cr.

Asia dera se vede unu prisosu de: 3.495 fl. 81 cr.

Aici vine de observatu, ca parte mare din comunitati inca nu s'au exercitatú de ajunsu spre a poté lamuri perceptiunile si erogatiunile, apoi restantiele pasive, cum se cuvine, inse din ce in ce se deprindu la acesta afacere, fiindu pana acum astrinse cu tóta ocaziunea.

Retacundu multele realitati si entetati ale corporatiuniloru comunali, asupra caror'a supraveghiearea municipiului nu este cu rigore prescisa in respectulu economiei, amintescu numai, ca parte din acestea posedu fara nici una contestatiune unu teritoriu de paduri de 87.547 de juguri si 1277 stanjini patrati si ca legislatiunea nóstra, cá si a tuturorú statelorú civilizate, impune oficielorú administrative detori'a, de a le supraveghiea, a le regula folosinti'a si a cura de a loru conservare, pentruca acésta proprietate comunale, isvorulu bunei stari a locuitoriloru, in genere, e greu atacata si in lips'a organelorú concerninti tinde a fi nimicita de cei indreptatiti la usufruptu din caus'a simplicitatei si lipsei loru de apretiare.

De unu siru de ani incóce eu insumi n'amu lipsitu a atrage periodice atentiunea onorabilei comitetu representativu asupra reului si a lu rogá se asiedie inca unu silvanariu, care minimum se porte

politia rigorosa, inse durere, pana acum pururea in-desiertu -mi amu redicatu glasulu.

Acestea suntu, ilustrisime domnu si onorabile comisiune municipale, cele ce avui a dice spre justificarea mea si a oficiiloru districtuali de pana acum, catu si spre orientarea onorabilei reprezentantie la actulu nóuei organizatiuni pre basea statuteloru legali aprobate de inaltulu ministeriu regiu de interne ungaricu, ce stau inainte si facu obiectulu acestei adunari generale.

Cu acestea dera, multiamindu celoru ce ne au onoratu pana acuma cu increderea si cerendu scuse celoru ce din eróre umana séu din advertintia vomu fi gresitu, repasimu din posturile ocupate si le lasamu la dispugetiunea inclitei comisiuni municipiali, ca cu discernementu se le provéda pre calea ce i prescrie legea constitutionale.

Amu finitu cele de detori'a mea publica oficiale, si acum rogu onorabilea adunare generale se -mi concéda inca pucine cuvinte strictu subiective.

Eu amu servitu pana astadi sub diverse regimini, inse nu amu servitu cá unu venale regimieniloru, n'amu facutu politica inalta, ca-ce nu m'amu sentitu chiamatu spre acést'a, ci eu amu servitu, dupa legi si ordinatiuni, cá fiu credintiosu patriei mele si poporului, apoi asia, cá nationalitatei mele se facu onóre, si conscienti'a mi este deplinu lini-stita in estu respectu.

Principiulu meu purure a fostu, ca oficiariulu este pentru poporu, nu poporulu pentru densulu.

Credú, ca onorabilea comisiune municipale este de parerea mea, ca se-si asiedie oficiari, cari se fia apti a i conduce trebile si se i apere interesele, nu inse ca se dè numai din gratia pane unorú persone, fia apte séu nu, mai alesu dupa ce numerulu oficiariloru este tare redusu.

Deci eu unulu nu ceru gratia, fara dela unulu Dumnedieu. Déca voiú fi consideratu destoinicu, me insinuu numai singuru pentru postulu de vice-capitanu districtuale, éra pentru altulu nici decum. Fagarasiu in 28 Decembre 1871.

Ioane Germ. Codru-Dragusianu,
vice-capitanu distr.

Dela diet'a Ungariei.

Deput. serbu Georgiu Stratimiroviciu interpelà in sied. camerei deput. din 10 Ian. pe ministrulu de interne in caus'a virerei limbei germane in Panciov'a. Adica comand'a militaria din Temisiór'a, rogata de minoritatea poporatiunei germane din Panciov'a, dispuse, cá limb'a germana se se dechiare de oficiala in acelu orasiu si alegerile magistratuali le ordinà inainte de tempu. Stratimiroviciu vedindu, ca si incepe a se redica cornulu germanismului interpeléza asia:

„a) cugeta dlu ministru a cassá dispugetiunile mentionate ale comandai militare din Temisiór'a? b) ce dispugetiuni voiesce guvernulu a face in privinti'a limbei oficiali in confiniile militare? c) nu afla guvernulu cu scopu a dispune, cá provincialisarea confinielorú militare se nu se faca prin generali si oficiari, ci prin asemeni comisari reg., cari, pre langa cunoscenti'a impregiurariloru si a lipselorú in granitia, cunoscú si legile tierei si au o idea adeverata despre constitutionalismu?“

Interpelatiunea comunicata ministrului e de o natura delicata, in catu suntemu fórte curiosi a i audi respunsulu, pentruca aici e comand'a militaria germana la midiulocu si apoi vedemu, ca limb'a germana e studiu obligatu, in scólele civili si superiore chiaru in legea de instructiune a Ungariei.

Mai incolo Colomanu Toth interpeléza, déca min. de interne are de cugetu a presenta unu proiectu de lege pentru a inaltia cetatea de Bai'a la cetate regia libera. La ordinea dilei fú bugetulu instructiunei, care se primesce de maioritate mereu Asia se primi titl. 3 pentru universitate cu 406 mii 699 fl. si pentru comisiunile ecsaminatórie se primisera 8500 fl.

In sied. din 11 se votà pentru scólele reali maghiari, ca de alta limba nu e nici una de statu, preste 100.000 fl.

In aceste sied. vini la tapetu si fói'a scolaria pedagogica, care se eda in 7 limbe si se preliminá cu 30 mii fl. bugetulu ei. Tancics propune, cá de aici incolo acea fói'a se se edè numai in limb'a domnitória a tierei.

Sig. Popu apară interesul nationalitatiloru in caus'a limbii, cu cuventu, ca limb'a diplomatica a statului are sfer'a dreptului seu numai in susu, ér' in diosu limbile populatiuniloru patriei -si au dreptulu loru, care nu e ertatu a fi vatamatu, ca ce acésta e nedreptate pentru nationalitati. Apoi critica limb'a si cuprinsulu necorespondiatoriu alu fôiei in limb'a romana, ca are traduceru catu se póte de rele, incatu invetiatorii nu le pricepu. G. Ioanovicu combata acésta asertiune, dicundu, ca limb'a e cum se cade de buna si inteligibile, dovada e, ca are 1300 cititori, (cari o capeta gratis, dór' si fara a o citi. D. Al. Romanu observa, ca e plansóre generale in contra limbii fôiei, ca nu e buna si e nepreceptata, asemine observa si in caus'a cartiloru scolastice, ce esu la lumina dela guberniu, si apoi traducatorii, nisce juni abia esiti din scóla, nici potu avé cunoscientiele limbistice si dice, ca e pecatu de banii dati pe acea fôia, cu tóte aceste inse rubric'a se primi, cá si de alta data, in catu numai orbulu nu vede, ca in diet'a din Pest'a se vorbésca in contra si 30 de deputati, totusi ce place majoritatei trebuie se se primésca. —

Documente si monumente istorice.

In siedinti'a din 15/3 Ianuaru a camerei deputatiloru s'au votatu la bugetulu ministeriului instructiunii publice intre multe alte positiuni: Pentru cautarea, decopiare si publicarea de documente relative la istoria Ungariei si a Transilvaniei pe an. 1872 v. a. fl. 20.000 di: dóuediece de mii florini val. austr.

Pentru cautarea si scoterea la lumina a monumentelor istorice (de pétra, metale etc.) totu relative la acea istoria 16.500 fl. v. a.

Adaugemu la acestea, ca academi'a de scientie din Pest'a -si are tramisi pe unu membru de ai sei in anii intregi cu insarcinare, cá se caute documente relative la istoria ungarésca. Asia intre altii, dn. Leopoldu Ováry petrece dela an. 1865 la Neapole, unde cauta si aduna documente istorice din timpurile regiloru Carolu Robertu si Ludovicu I. de Anjou (sec. 14-lea), cari venisera dela Neapole pe tronulu Ungariei. Ungurii adica dicu: In jure gentium non datur praescriptio. Cu catu ne vomu arata, ca suntemu mai vechi si singuri domni pe acestu teritoriu, cu atatu mai bine de noi. Cine are carte, are parte.

Éra noi ce dicemu despre documentele istorice? Ceea ce s'a disu la Fagarasiu in Augustu an. tr. —

Cronica externa.

ROMANIA. Succesulu regimelii cu resolvirea cestiunii Strousberg in embrione are lipsa de mare precautiune, cá nu cumva se se destapte tiér'a inundata de tóte partile cu amenintiarile germanisarei, ca ce atunci, candu se arborescu ventósele pericloru, tiér'a nu sci erta, candu se pronuncia in libertate cá suverana, asupra usurpatoriloru vointiei ei. — Diurnalistic'a Romaniei se plange in contra persecutiuniloru din partea guvernului; anumitu, pentruca a destituitu pre prof. Nicolae Ionescu, pentruca a reprezentatu coleg. III de Romanu in adunare in cestiunea Strousberg cá deputatu, cu tóte, ca constitutiunea da dreptu si profesoriloru a fi deputati.

La anulu nou M. Sa Domnitoriulu a primitu felicitarile dupa datina, si dupa liturgia la gratularea metropolitulu a respunsu acum asia:

„Multiamescu P. Santiei Vóstre pentru urarile ce mi adresati. Urezu, la rondulu meu, tuturoru ani multi si fericiti, rogandu dimpreuna cu clerulu romanu pe atotopotintele, cá si in anulu acesta se binecuventeze iubit'a nóstra tiér'a!“

Baronulu Offenberg e chiamatu din postulu de consulu rusescu din Bucuresci. —

In FRANCIA se procede cu imbunatatirea finantiaru in adunare; ér' cestiunea reintórcerei regimelii la Parisu nu se primesce de oportuna. — Franci'a mai depuréza vr'o 80 milióne. — Ducele de Grammont a repausatu, dupa ce marturisi, exi-

stinti'a unei scrisori a imp. Franciscu Iosifu si Beust, care nu lu lasá se se indoiésca despre ajutorulu Austriei. —

Principele de Wales alu Marei Britaniei s'a insanetosiatu, dupa cei impusera in vine medicii sange dela unu cucieru robustu si sanetosu, operatiune mirabile. —

In Londonu congresulu reuniuniloru industriale, cari stau in contactu cu international'a, s'a deschisu. Programulu congresului e urmatoriulu: Restringerea tempului de lucru, a numerului invetiaceiloru, a concurentiei esterne, a emigratiunii si a lucrului pentru cei incarcerati; mai departe programulu statorosce unu arbitriu intre maiestri si lucratori, participarea la societatile montanistice si reprezentantia in parlamentu. —

Varietati.

— Rusine de votulu virile? C. Alexandru Teleki scrise capit. din Chióru, ca e in contra convictiunii si a principiului lui, cá se fia intr'unu statu si cetatiani suferitori, de acea lu róga, se i stérge numele din cartea de aur a virililoru, serie „F.“. Se póte crede asia ceva, decatu dóra dela unu romanu?! —

— „Hargita“, una fôia propagatória de cunoscientie, se chitesce (dela vechiulu latinu: Chiton, vestimentu alesu, spresiune in usu la Nasuendeni, adica se gatesce) cá o dama maghiara se ésa in publicu in Tergulu Muresiului sub redactiunea plebanului r. c. Carolu Veszely, cu 4 fl. v. a. pe anu, una cóle pe septemana. Totu esu la foi maghiare si tóte se sprijinescu, pentruca maghiarii au ajunsu la acea intieptiune, ca numai natiunea, care sprijinesce propagarea cunoscientieloru, póte avé viéti'a domnitória, pre candu ér' altii suntu atatu de manci, incatu ar' pretende, cá se li se dè totu gratis, pentrucá se se indure a ceti si domnialoru — si nici atata simtiu de ecitate nu voru a posede, se cugete, ca organele publice numai prin sprijinirea publiculu potu avé viéti'a, si ca suntu datori se prenumere si candu n'ar voi se cetésca, numai pentru sprijinu, din scopulu propagarei cunoscientieloru; dér' nu se cetésca cate 100—200 insi din unu singuru ecemplariu, cum se indatina a face cei cu casinele si reunirile. Se prenumera dér' pentru cá se se ajute a esi cutare diariu, ér' nu numai cá se cetésca, unde lu va capata la mana. Maghiarii si nemtii dicu: lasu se ne subtragemu dela gura uná champania, pe anu, pentrucá se sprijinimu champani'a mintii si a fericirii prin ea; ér' noi?! —

Concursu.

Reprezentanti'a „Fundatiunii lui Gozdsu“, preliminaru pe anulu scolasticu 1871/2 o sum'a de 1100 fl. v. a. pentru stipendia de 100—400 fl. — spre conferirea acestor'a, incependu dela semestruulu alu II scol. alu an. cur. — provóca pre toti acei teneri studiosi, apartienetori metropoliei romane ortodoxe din Ungari'a si Ardélu, cari avendu calitatile prescise in testamentulu fundatiunale, potu aspirá la aceste stipendia, se-si tramita petitiunile instruite cu testimoniale scolastice, cu cartea de botezu si cu atestatu de paupertate, ce lu multu pana la 25 Februariu 1872 c. n. deadreptulu la cancelari'a „Fundatiunii lui Gozdsu“ in Pest'a, (Rathhausplatz Nr. 8).

Datu din siedinti'a reprezentantie „Fundatiunii lui Gozdsu“, tienuta in 12/24 Dec. 1871.

Georgiu Mocioni m/p,
presiedinte.

I. cav. de Puscaru m/p,
notariu.

Literariu. Despre economi'a nationale.

Avemu se recomandam astadata lectoriloru una carte, care dorimu din adenculu sufletului, cá in acestea tempuri érași nefaste, érași de probe grele, se se afe in manile tuturoru romaniloru, cati au invetiatu ceva. Acea carte pórtá titlulu:

Colonistii Germani si Romani'a de Dionisiu P. Martianu. A dóu'a editiune, cu mai multe ancesse si una introducere despre Economie nationale. Bucuresci. Imprimeri'a natio-

nala 1871. 80 pag. 65, éra introducerea despre economi'a nationale pagine 36.

Introducerea este scrisa de dn. Alex. Lupascu, vechiu membru alu curtei de apelu din Bucuresci. Din acea introducere s'a reproducu una parte considerabile in „Transilvani'a“, fôia asociatiunii transilvane, cá proba de valórea cartiei intregi. Nici odata cosmopolitismulu, celu desuichiutu, nici anume scól'a cosmopolita din Iasi, atatu de periculósa pentru elementulu nostru nationale, nu s'a combatutu de catra vreunu romanu cu logica mai agera si mai vigorósa, ajutata de celu mai curatu patriotismu si de celea mai nobili simtiemente nationali, adeveratu modelu de romanismu si patriotismu. (Vedi in „Transilv.“ dela Nr. 23 an. 1871 inainte pana la Nr. 3 a. c.)

Ancesse la editiunea II a cartiei lui Martianu suntu patru:

Idealuri nationale ale nemtiloru, slaviloru si unguriloru. De A. Papiu Ilarianu.

Despre dreptulu strainiloru de a cumpara mosii in Romani'a. Din Revist'a economica publicata in Annalile statistice pe an. 1864.

Estrasu din Batbie, Cours d'Economie politique (1866).

Altu estrasu din Annalile economice de Martianu. 1863.

Vorbirea unui mare proprietariu romanu din Moldov'a la 1848 in contra aducerei de straini in tiéra. —

In dilele nóstre este adeveritu, cá la lumin'a sórelui, ca subingerea din nou si apoi desfintiarea elementulu romanescu este planuita a se ecsecuta, nu atatu prin arme, catu mai vertosu prin miidolócele, pe care le invetia si le dá scienti'a Economiei nationale. Acestu planu infernale inse nu este conceputu numai de astadi séu de eri. Inca pe timpulu absolutismulu austriacu se affá unii profesori tocma si la universitatea din Vien'a, cari propagá colonisarea tieriloru romanesci cu nemti, ocuparea Danubiului prin nemti, accapararea de intregu comerциulu romanescu prin nemti, colonisarea catu mai curendu si a Transilvaniei cu nemti, premiterea neincetata de colonii jidovesci, cari se prepartea calea nemtiloru. Apoi ceea ce érá se se intemple in urm'a ocupatiunii militare din 1854—5 este cunoscutu de tóta lumea. Astadi planulu este si mai matoru. Astadi doctrinele renunitulu Darwin au prinsu radecina in totu cuprinsulu Germaniei si chiaru in Cislaitani'a. „Lupt'a pentru ecsistentia“, este parol'a tempului nostru. In acea lupta celu mai tare e in dreptu se suprime pe celu debile, pentrucá prin consumarea lui se-si asigure ecsistenti'a. Asia déra: Lupulu pe oie, pe capra, inca si pe bou si pe calu, vulpea pe iepure si pe tóte passerile de casa, leulu si tigrulu inca si pe elefantu, numai se póta; asia apoi si poporale cele mai númerose, mai tari si mai astute (vielene) pe cele mai mici mai nepotentióse si mai simple. Soirile séu rasele cele mai vigoróse si mai valoróse, puteróse, energióse, au se sugrume si se estermine pe cele care li se paru loru mai lipsite de vigóre. Acestea suntu invetiaturile tempului nostru, éra „cosmopolitii nostrii“ nu le vedu si nu le audu. Cetiti si ve convingeti. —

Mai nou. Diet'a Croatiei se constituesce.

Se afla avisati mai multi agitatori. Din Ungari'a?

Parisu 11 Ian. Unu politianu francesu in Luneville fú ucisu de catra unu ostasiu prusianu.

— Min. de finantia a prop su internunciulu prusu Arnim, ca voru a depura in 25 Ian. 650 milióne ce vinu in Maiu a se solvi, déca se voru mai desierta alte dóue departemente. Arnim a primitu propunerea spre referada la Berlinu. —

Cursurile

la bursa in 19 Ian. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 47	cr. v. a.
Napoleoni	—	9 „ 14	„ „
Augsburg	—	113 „ 75	„ „
Londonu	—	115 „ 20	„ „
Imprumutulu nationalu	—	63 „ 10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	73 „ 15	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	80 „ 25	„ „
„ „ temesiane	—	78 „ 50	„ „
„ „ transilvane	—	77 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.	—	— „ —	„ „
Actiunile banței	—	883 „ —	„ „
„ creditulu	—	346 „ 60	„ „